

Aneta Kostková: Československá cesta ke komunistickému převratu

Oponentský posudek školitele diplomové práce

Aneta Kostková si i do své přepracované práce přenáší dobré i špatné stránky předešlé verze. Nedošlo k výrazné rekonstrukci textu a změně koncepce práce. Autorka si podržela svůj extenzivní přístup příliš široký v diverzitě řešených linií i časovém rozpjetí. Otázkou zůstává, nakolik si je autorka vědomá a sama pro sebe má jasno v nastavení schématu práce. Na s. 1 předpokládá, že „se zaměří na zhodnocení příčin a parametrů silného postavení komunistické strany v politickém vývoji třetí republiky v letech 1945-1948 s ohledem na její vazby na Sovětský svaz“. To by znamenalo, že těžiště práce by se mělo pohybovat řekněme v letech války pro hledání příčin a v době třetí republiky pro definování parametrů. Navíc se ovšem předpokládaná koncepce měla soustředit na dvě klíčové otázky, spor o území Podkarpatské Rusi (v práci soustředěně řešeno v rozptylu let 1944-1945) a přechod k systému plánovaného hospodářství, tzv. dvouletka (řešeno pro léta 1946-8). I v tomto výběru autorka zachovává široký přístup, tentokrát při náročném překřížení dvou odlišných témat, geo-politického a hospodářsko-politického základu. Pokud na s. 2 Kostková konstatuje, že se práce zaměří na léta 1943-1945, jedná se patrně o přepis, protože pak už by časová osa práce nedávala vůbec smysl. Ale příznačná pro hodnocení práce je skutečnost, že si nemůžeme být jisti, zda se jedná o přepis, nebo vnitřní nejasnost. Hledání skutečného jádra práce je nadále velice obtížné. Pokud v Závěru autorka opakuje, že práce měla za cíl řešit nastavené téma pro období třetí republiky, pak je třeba podotknout, že se k roku 1945 dostává ve svém výkladu zhruba v polovině textu. Tento příliš rozsáhlý záběr mezi lety 1939, resp. 1943 až 1948 byl od počátku problematický a autorka tento rozsah nedokázala redukovat a soustředit práci do užšího prostoru, časového i tematického.

Problematicky a nepříliš přesvědčivě se Kostková pokusila nově nastavit rovněž metodologický plán své práce. V samotném řešení autorka postupuje choronologicky a popisně od jednoho uzlového bodu k druhému. V tomto konkrétním přístupu zůstává silná, její text je přehledný, logicky návazný, postavený na přiměřeném heuristickém základu, jemuž by prospěla intenzivnější práce se zahraniční literaturou. Nevidím výrazné posílení analytických pasáží, v nichž by autorka kontinuálně řešila konkrétní problémové otázky, oproti tomu posílila

obecně zaměřené úvahové sekvence, rozmyšlení nad širokými souvislostmi popisovaného děje. Tento přístup dále prospívá pro práci typické výkladovosti a popisnosti. V textovém celku autorka prokazuje citlivé vnímání historických souvislostí, a to i díky dobré práci se zdroji. Poněkud schematický pokus o posílenou analýzu představuje zvláštní kapitola, nazvaná "Analýza klíčových momentů československo-sovětských vztahů v průběhu let 1943-1945". V řešení několika výkladových linií ideologicko-, hospodářsko- či vojensko-politického charakteru naznačuje tato analytická kapitola soustředění se k diplomatickým vztahům. Ve skutečnosti se jedná o shrnutí dříve popisovaného vývoje, a to opět v konglomerátu všech uvedených linií. Rovněž v této přehledové kapitole se setkáváme spíše s úvahovým, esejistickým než kriticko analytickým přístupem. Přes veškeré výhrady lze pokusy o rozšíření textu a posílení jeho slabších aspektů kvitovat jako přínosné.

Z výše naznačených důvodů považuji posun v přepracované verzi práce za zřetelný a její text doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře.

V Hýskově 30. ledna 2024

Posudek vypracoval:

Prof. Mgr. Vratislav Doubek, PhD.